

**TEXNOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA O'QITUVCHILARNI
KASBIY TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI****Tojiyev Xakimjon Xoliqovich***Farg'ona davlat universiteti Harbiy ta'lim fakulteti o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada o'qituvchilarni kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish muammolari, ta'limda texnologik yondashuv tushunchasi, innovatsion ta'lim va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalari, texnologik yondashuv, o'quv jarayonining texnologik yondashuv asosida tashkil etish xususiyatlari bayon etilgan.*

Kalit so'zlar: *kasbiy tayyorgarlik, innovatsion ta'limni texnologiyalashtirish, texnologik yondashuv.*

Bugungi kunda O'zbekiston oliy ta'limi tizimida pedagog kadrlar tayyorlashni nazarda tutuvchi oliy ta'lim muassasalarida amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy tayyorgarligining zamonaviy ta'lim mazmunini modernizatsiyalash xamda talabalar ichki imkoniyatlarini ro'yobga chiqarishga imkon beruvchi zarur shart-sharoitlar yaratishga yo'naltirilgan ta'lim muhitini yaratish bo'yicha tadqiqotlar olib borilmoqda. Shu bilan bir qatorda zamon talablariga javob beradigan bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash zaruriyati oshib bormoqda.

Mamlakatimiz kelajagi ko'p jihatdan ta'lim-tarbiya sohasidagi innovatsion o'zgarishlar, uni zamonamizning yangi ilg'or talablariga javob beradigan darajaga ko'tarishga yo'naltirilgan ishlarning qay darajada olib borilishiga bog'liq bo'ladi. Bu esa bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy tayyorgarligini rivojlantirilishini zamon talablarini hisobga olgan holda raqobatdosh qilib tayyorlashni talab etadi. Bunday muhim vazifani ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llamasdan amalga oshirib bo'lmaydi. Bunga sabab innovatsion ta'lim texnologiyalarida ta'lim beruvchi ham, ta'lim oluvchi ham o'z faoliyatida manbaga bo'lgan qiziquvchanligini, uni o'rganishga bo'lgan tashabbuskorligini, yangilikka bo'lgan ishtiyoqini namoyon qilishga harakat qiladi va ular negizida innovatsion jarayonga kirib boradi. Bu jarayon rejalashtirilgan natijani qo'lga kiritgunga qadar davom etadi. O'zbekiston oliy harbiy bilim yurtlarida harbiy kadrlarni tayyorlash sifatini yaxshilash maqsadida kadrlarni o'qitish jarayonida pedagogik texnologiyalarni harbiy ta'lim jarayoniga tadbiiq etilishi hozirgi kundagi dolzarb masalalardan biridir.

O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasida "uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, sifatli ta'lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirish" ustuvor vazifalari belgilanib, bu borada texnologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ta'lim texnologiyasi - bu ma'lum bir shaklda tashkil etilgan va taqdim etilgan o'quv ma'lumotlari tizimi, o'qitish shakllari va usullari, texnik va intellektual vositalar, o'quv jarayonini tegishli algoritmik tashkil etish bilan birlashtirilgan o'quv moddiy bazasi. tabiiyki, har qanday ta'lim texnologiyasi metodik asosga, tizimli kontseptsiyaga ega bo'lib, u samarali

ta'lim jarayonini maqsadga muvofiq rejalashtirish, tashkil etish va amalga oshirish uchun ilmiy asos yaratadigan qoidalar, g'oyalar to'plamidir.

Hozirgi vaqtda pedagogik texnologiya o'qitishning texnik vositalari yoki kompyuterlardan foydalanish sohasidagi tadqiqotlardek qaralmaydi, balki bu ta'lim samaradorligini oshiruvchi omillarni tahlil qilish, ishlab chiqish hamda usul va materiallarni qo'llash, shuningdek qo'llanilayotgan usullarni baholash yo'li orqali ta'lim jarayonining asoslari va uni maqbullashtirish yo'llarini ishlab chiqishni aniqlash maqsadidagi tadqiqotdir .

Texnologik yondashuv kamida kafolatlangan taqdim etishni tashkil qilish asosida deyarli barcha o'quvchilar tomonidan topshirilgan etalon natijalarga erishishga, nazoratni standartlashtirish va joriy o'quv natijalarining korrektsiyasiga yo'naltirilgan ta'lim texnologik modellarini ishlab chiqish orqali amalga oshiriladi.

Texnologik yondashuv yangi imkoniyatlarni ochib beradi. Turli sohalarning kontseptual va dizayn ishlanmalari va ta'limiy, pedagogik, ijtimoiy voqelikning jihatlari quyidagilardan iborat:

- aniq natijalarni bashorat qilish va boshqarish, pedagogik jarayonlar;
 - mavjud ilmiy asosda tahlil qilish va tizimlashtirish orqali amaliy tajriba va undan foydalanish;
 - tarbiyaviy va ijtimoiy-ma'rifiy masalalarni har tomonlama hal qilish
- SHuningdek quyidagi muammolar ham mavjud:
- Texnologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish uchun qulay pedagogik sharoitlarni ta'minlash;
 - Texnologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish omillari va komponentlarini aniqlash;
 - Texnologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishning eng samarali usullarini tanlash va yangi texnologiyalarni ishlab chiqing va paydo bo'layotgan ijtimoiy va pedagogik muammolarni hal qilish modellari yaratish.

Ta'lim jarayoni samaradorligini oshirishga bo'lgan intilish, zamonaviy texnik o'qitish vositalarini, birinchi navbatda kompyuter vositalarini sifat jihatidan yangi bosqichda keng qo'llash, o'qitishning texnologik nomidir..

Ta'lim texnologiyasi - bu ma'lum bir shaklda tashkil etilgan va taqdim etilgan o'quv ma'lumotlari tizimi, o'qitish shakllari va usullari, texnik va intellektual vositalar, o'quv jarayonini tegishli algoritmik tashkil etish bilan birlashtirilgan o'quv moddiy bazasi. tabiiyki, har qanday ta'lim texnologiyasi metodik asosga, tizimli kontseptsiyaga ega bo'lib, u samarali ta'lim jarayonini maqsadga muvofiq rejalashtirish, tashkil etish va amalga oshirish uchun ilmiy asos yaratadigan qoidalar, g'oyalar to'plamidir. Aynan shu tizimli kontseptsiya asosida ikkinchisining maqsadlari, vazifalari, mazmuni va vaqt bazasi aniqlanadi.

Deyarli har qanday texnologiya kamida ikkita predmetning: o'qituvchi va talabaning o'zaro aloqasi jarayonida amalga oshiriladi O'qituvchi bevosita va texnik vositalar yordamida o'quv jarayonida mazmunli, tashkil etuvchi, boshqaruvchi va nazorat qiluvchi funksiyalarni bajaradi. Texnologik yondashuv, bizning fikrimizcha, belgilangan didaktik maqsadlarga, ham texnologiyani ishlab chiqish paytida qo'yilgan maqsadlarga bog'liq.

Xulosa qilib aytganda, o'quv jarayonining texnologik tashkil etilishi bir qator xususiyatlar, asosiy bilim belgilarini belgilaydigan o'ziga xos xususiyatlar bilan tavsiflanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli «O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida»gi Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 yil, 6-son, 70-modda. 62
2. Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.–T.: Moliya, 2003, B.192.
3. Ishmuhammedov R.J., Yuldashev M.A. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar (ta'lim tizimi xodimlari, metodistlar, o'qituvchilar, tarbiyachi va murabbiylar uchun o'quv qo'llanma) - T. 2017, Z68 b .
4. Majitova SH. Innovatsionnye pedagogicheskie tekhnologii ispol'zuemye v podgotovke budущix uchiteley Xalq ta'limi. -Toshkent, 2006.
5. Tolipov U. K, Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari - T. Fan, 2006-261 b.